

Werkbezoek Lutz Jacobi
aan productielocatie Vitens

‘Waterkwaliteit nog te vaak stiefkind’

Tweede Kamerlid Lutz Jacobi maakt zich sterk voor een langjarige aanpak om de zoetwatervoorziening en daarmee schoon en veilig drinkwater te beschermen. Samen met D66 diende ze onlangs een motie in om hiervoor gedurende langere tijd voldoende financiën beschikbaar te stellen.

Lutz Jacobi (PvdA) vindt dat er te lang te weinig aandacht is geweest voor een langjarige aanpak om de zoetwatervoorziening – en daarmee schoon en veilig drinkwater – te beschermen. Dat moet echt anders, aldus Jacobi: ‘De hoge kwaliteit van ons schone drinkwater vinden we allemaal vanzelfsprekend. Maar dat is het helemaal niet!’

De zoetwatervoorziening worden in haar ogen bedreigd door ‘mijnbouwactiviteiten’, zoals de opslag van kernafval, boringen naar schaliegas en mogelijke gaswinning op Terschelling. ‘In het Deltaprogramma was waterkwaliteit toch een stiefkindje. Het heeft ook veel moeite gekost om erkenning te vragen voor drinkwater als natio-

naal belang. Samen met Wassila Hachchi van D66 heb ik een motie ingediend om langjarig voldoende financiën beschikbaar te stellen voor de bescherming van de zoetwatervoorziening en de waterkwaliteit.’

Resten van geneesmiddelen

Jacobi noemt als voorbeeld, naast droogte en afspoeling van chemicaliën en meststoffen, de resten van geneesmiddelen die in ons drinkwater terechtkomen. ‘De aanpak hiervan bleef tot dusver beperkt tot proeven op het niveau van enkele ziekenhuizen. Als je nagaat dat thuiszorgmedewerkers in hun protocol hebben staan dat zij medicijnen weg moeten spoelen, dan moeten we dus echt verder kijken. Samen

met de farmaceutische sector moeten we nadenken over biologisch afbreekbare medicijnen. Ook voorlichting is belangrijk. De aanpak gaat verder dan pilots rondom de aanpak bij de bron van de vervuiling. De hele sector moet bewust zijn van het belang van waterveiligheid. Met elkaar moeten we de strijd tegen deze bedreigingen aangaan. Daar zijn ook de politiek, Vewin en Vitens hard bij nodig.’

Werkbezoek Friesland

Op 27 februari jl. bezocht Jacobi de Friese productielocatie Spannenburg van Vitens, in het kader van een werkbezoek. Hier wint het drinkwaterbedrijf humuszuur uit het grondwater en maakt zo een in-

komstbron van een afvalstroom die vroeger als kostenpost gold.

Duizend ton hoogwaardig en geconcentreerd humuszuur wordt er per jaar teruggewonnen bij het ontkleuringsproces van de 25 miljoen kubieke meter drinkwater die Vitens produceert op deze locatie. De Friese veengrond breekt langzaam af, waarbij organische stoffen vrijkomen die met een verzamelnaam humuszuur worden genoemd.

‘Deze stoffen zorgen voor een gelijke kleur van het grondwater’, legt Rik Thijssen, manager business development van Vitens, uit. Voor het ontkleuren van drinkwater heeft het drinkwaterbedrijf in het verle-

den een techniek ontwikkeld op basis van ionenwisseling. ‘Sinds anderhalf jaar hebben we daar een extra proces aan toegevoegd, waarin we de organische stoffen, zout en water afscheiden. Het water en zout werd al hergebruikt, maar tot nu toe kostten de overgebleven reststromen ons geld, omdat die als afval moesten worden afgevoerd. We hebben geïnvesteerd in een onderzoek naar een techniek om deze gefilterde afvalstoffen op te waarden en naar mogelijke toepassingen voor het humuszuur. En dat heeft succes gehad!’

Grondverbeteraar

Vitens heeft inmiddels contracten afgesloten met diverse afnemers, die het hoogwaardige humuszuur gaan inzetten als

grondverbeteraar en als ingrediënt voor diervoeder. ‘Inmiddels wordt ons humuszuur al een jaar door lokale agrariërs uitgereden. De reacties zijn positief. Deze meststof leidt tot hogere opbrengsten van gras en akkerbouwgewassen’, aldus Thijssen. Omdat de behoefte aan meststoffen toeneemt, verwacht Vitens de investering in een beperkt aantal jaren terug te verdienen. Bovendien draagt het drinkwaterbedrijf op deze manier bij aan een duurzame gesloten kringloop, het bevorderen van de lokale biodiversiteit en het waarborgen van de grondwater- en drinkwaterkwaliteit.

Samenwerking met HaskoningDHV

Omdat het ontkleuren van water alleen op productielocatie Spannenburg plaatsvindt, is Vitens niet van plan de techniek zelf verder uit te rollen. ‘Ons primaire doel is het produceren van schoon drinkwater. Maar we zien wel mogelijkheden om deze techniek op andere plaatsen in de wereld toe te passen, bijvoorbeeld in ontwikkelingslanden. Om de toepassing toch breder beschikbaar te maken, is Vitens een samenwerking aangegaan met advies- en ingenieursbureau Royal HaskoningDHV, dat veel ervaring heeft met watertechnologie in het buitenland.

Alternatief

Projectdirecteur Michel Riemersma van dat bedrijf ziet potentie voor de terugwinning van humuszuur bij de drinkwaterproductie. De bodemverbeteraar wordt nu nog vooral met een chemisch proces gewonnen uit bruinkool. ‘Momenteel zijn we een strategie aan het formuleren. Daarbij brengen we de mogelijkheden en de meest logische route in kaart. Uiteindelijk willen we contacten leggen in specifieke landen, zodat lokale bedrijven een licentie krijgen om de toepassing lokaal uit te dragen.’

De aandacht voor dit proces heeft mogelijk ook andere deuren geopend. ‘De industrie heeft te maken met hoge organische stofgehalten in het water. We zitten nog in een experimentele fase, maar het lijkt erop dat die stoffen met dezelfde technologie kunnen worden teruggewonnen. In dat geval is ook zeker potentieel in Nederland.’ Royal HaskoningDHV verwacht de strategie rondom de terugwinning van humuszuur in het tweede kwartaal van dit jaar gereed te hebben.

VAN AFVALSTROOM
TOT INKOMSTENBRON